

**ВЪПРОСНИК НА ВНИМАНИЕТО НА КАНДИДАТА ЗА ЧЛЕН
НА КОМИСИЯТА****Роксана МЪНЗАТУ****Изпълнителен заместник-председател по въпросите на хората,
уменията и подготовката****1. Обща компетентност, европейска ангажираност и лична независимост**

Кои аспекти от Вашата квалификация и опит са особено подходящи, за да изпълнявате функциите на член на Комисията и да работите за общия европейски интерес, по-специално в областта, за която бихте отговаряли? Как ще допринасяте за изпълнението на политическите насоки на Комисията? Как ще осъществявате интегрирането на принципа на равенство между половете и как ще включите перспектива за равенство между половете във всички области на политиката от Вашия портфейл? Как ще осъществявате интегрирането на въпросите, свързани с младежта?

Какви гаранции за Вашата независимост можете да предоставите на Парламента и по какъв начин ще гарантирате, че Ваши минали, настоящи или бъдещи дейности няма да породят съмнения във връзка с изпълнението на задълженията Ви в рамките на Комисията?

Нашият уникален в историческо отношение Европейски съюз е дал обещание за мир и просперитет, изградени върху непоклатимото съчетание от конкурентоспособност и европейски социален модел. Наше задължение е да спазим това обещание.

Родена съм в Румъния по време на най-мрачния период на комунистическата диктатура. Първите смели, публични призови за свобода и социална справедливост бяха отправени в родния ми град Брашов на 15 ноември 1987 г. Въпреки че този бунт беше потушен от комунистическия режим, искрата надежда пламна отново през декември 1989 г. с избухването на румънската революция и постави основите за нова посока за моята страна, като ЕС беше едновременно обещание и блян. Жертвите на хората в името на ценностите и правата, залегнали в основата на ЕС, като човешкото достойнство, демокрацията, свободата, правосъдието, върховенството на закона, винаги са били пътеводна светлина и вдъхновение за мен и моето поколение, което изживя в пълна степен кръстопътя на нашата политическа съдба. За почти половин век и Румъния, и ЕС изминаха дълъг път. За мен ще бъде чест да бъда част от пътя ни напред.

Повече от две десетилетия работя по европейските въпроси на различни равнища — от окръжния съвет, през националния парламент и националното правителство, до Европейския парламент. Така придобих задълбочена представа за потенциала на ЕС и какво трябва да направим, за да постигаме резултати. В качеството си на министър или държавен секретар координирах програмите на Румъния по Европейския социален фонд с цел осъществяване на политики и реформи, като например системна реформа на румънските обществени поръчки или законодателство и инвестиции от полза за най-нуждаещите се, хората с увреждания, тяхната интеграция на пазара на труда и водещи до по-добър живот за всички. Представявах страната си в Съвета. Винаги съм изпълнявала задълженията си със страст, амбиция, отговорност и съпричастност, поставяйки политиката в услуга на хората. Ако бъда одобрена, като изпълнителен заместник-председател възнамерявам да вложа същата страст и амбиция в изпълняването на политическите насоки, както по отношение на специфичните отговорности в моя портфейл, така и предвид по-широките ми отговорности по отношение на координацията като изпълнителен заместник-председател.

Като кандидат за изпълнителен заместник-председател по въпросите на хората, уменията и подготовката, имам привилегията да поставя всички граждани, техните права и възможности в центъра на моите политически действия. Като имам за основа писмото за определяне на ресора, адресирано до мен от новоизбрания председател на Комисията Фон дер Лайен, възнамерявам да работя с колегите си в

колегиума за изпълнението на амбициозна програма. Нуждаем се от силна социална Европа, която използва законодателството, инвестициите и координацията на политиките, за да се бори с бедността, да увеличава просперитета и да гарантира справедливостта. Не можем да си позволим да пренебрегваме нашите деца, които ще се превърнат в строителите и бенефициерите на една по-добра Европа, или да приемаме изключването на хората в неравностойно положение, които са част от нашите общества. Европейският стълб на социалните права ще продължи да направлява действията ни за укрепване на социална Европа. Новият план за действие, който възнамерявам да предложа през 2025 г., ще се основава на подновен диалог и взаимодействие с институциите на ЕС, държавите членки и социалните партньори. Ще посетя всяка държава членка, за да подсиля успеха на този диалог и да постигна по-силен ангажимент, основан на действия. Поставям си за цел и да сключа нов пакт за социален диалог, за да се осигури нова енергия за по-ефективни европейски политики, въз основа на приноса на основните социални участници.

Повишаването на конкурентоспособността и производителността трябва да върви ръка за ръка с овластяването на хората. Този допълващ подход е в основата на силен социален модел. Устойчив модел на конкурентоспособност може да съществува само със социални права и достойно заплащане. Съюзът на уменията, Планът за чиста промишленост и Европейският стълб на социалните права са незаменими градивни елементи за бъдещето.

Преодоляването на недостига на работна ръка изисква двоен подход, основан на предоставянето и преносимостта на уменията. Заставам категорично зад убеждението, че уменията са социално право, при което образованието и обучението за всички започва в детството и продължава през целия професионален живот, като това предоставя възможности за пълноценен живот и за социална и икономическа устойчивост. От ключово значение е да се инвестира в хората чрез подкрепа от ЕС, както и да се работи с частния сектор за предоставянето на повече умения. Освен това са необходими и мерки за осигуряване на преносимостта на уменията. Няма да се поколебая да работя за амбициозна правна уредба в подкрепа на взаимното признаване и на необходимия напредък по други текущи преговори и прилагането на достиженията на правото на ЕС в областта на пазара на труда.

Следващата Комисия ще бъде Комисия на инвестициите. Това включва инвестиции в хората. Ще насоча усилията си към мобилизирането на Европейския социален фонд, „Еразъм+“ и Социалния фонд за климата, за да се постигнат амбициите на Европейския стълб на социалните права, да се гарантира справедлив преход и да се повишат нашите умения и конкурентоспособност. За тази цел укрепването на връзките между инвестициите и реформите е от решаващо значение. Както инвестициите, така и реформите следва да бъдат приведени в съответствие с целите и приоритетите на ЕС, за да се насочат нататък, на където действията на ЕС са най-необходими.

Цялостните усилия на следващата Комисия за защита на демокрацията и укрепване на върховенството на закона са от особено значение. Подобряването на образователните постижения, укрепването на равенството и социалните права имат решаващ принос за изграждането на демократична устойчивост и подкрепа за върховенството на закона във време, в което сме изправени пред авторитарни заплахи и външна намеса.

Ще ръководя и работата за насърчаване на интегрирана култура на подготвеност, която помага на хората и цялото общество да се адаптират към бъдещите предизвикателства и да реагират ефективно и своевременно на новите заплахи, пред които бихме могли да се изправим.

Като твърд поддръжник на правата на жените се гордея, че съм част от ръководството на европейските институции, и се чувствам изрично призвана да се боря за равенството между половете като ключова ценност и като фактор, способстващ за демократичния живот и за една по-добра икономика. Поемам ангажимент да покажа с действията си, че Съюзът може да се разраства и да става по-силен чрез равенство и солидарност. Във всички мои инициативи ще се стремя да се боря за овластяването на жените и да насърчавам равенството между половете. В това начинание ще работя в тясно сътрудничество с комисаря по въпросите на равенството, както и с целия колегиум на членовете на Комисията. Стремежът ми в работата за постигане на водещите социални цели за 2030 г. по Европейския стълб на социалните права е към намаляване поне наполовина на разликата в заетостта между жените и мъжете в сравнение с 2019 г., изпълнение на новите цели от Барселона в областта на образованието и грижите в ранна детска възраст и укрепване на равновесието между професионалния и личния живот, включително при работа от разстояние.

Време е също така ЕС да укрепи доверието на новото поколение. Очаквам с нетърпение годишните диалози по политиките с младежта, които ще започнат през първите 100 дни от мандата ми. Нуждаем се от гъвкави формати, за да ангажираме младите хора не само чрез този годишен диалог по политиките, но и по конкретни ключови въпроси, като извършваме проверка от гледна точка на младежта на редица инициативи, за които отговарям. Ще работя с останалите членове на колегиума, за да гарантирам интегрирането в политиките на въпросите, свързани с младежта.

Ако бъде одобрена, като изпълнителен заместник-председател поемам ангажимент да изпълнявам задълженията си напълно независимо в съответствие с най-високите етични стандарти и в общ интерес на Съюза. Ще спазвам Кодекса за поведение на членовете на Комисията, като избягвам всяка ситуация, която поставя под въпрос моята независимост и почтеност, и информирам председателя на Комисията за всеки потенциален конфликт на интереси. Няма да търся, нито да приемам инструкции от което и да е правителство или друга институция, орган, служба или организация. Дори и след приключването на моите задължения, се ангажирам да гарантирам поверителността на информацията и да спазвам правилата относно назначенията и придобивките. Ангажирам се да спазвам задълженията за прозрачност и да се срещам само с организации или самостоятелно заети лица, които са регистрирани в регистъра за прозрачност.

2. Управление на портфейла и сътрудничество с Европейския парламент

Можете ли да се ангажирате да информирате надлежно Парламента за Вашите действия и за действията на поверените Ви служби? В какво отношение смятате, че носите отговорност пред Парламента?

Какви конкретни ангажименти имате готовност да поемете по отношение на взаимодействието си с Парламента и присъствието си в Парламента – както в комисия, така и в пленарна зала, а също и по отношение на прозрачността, сътрудничеството и предприемането на ефективни последващи действия във връзка с позиции на Парламента и негови искания за законодателни инициативи? Имате ли готовност да предоставяте своевременно на Парламента информация и документи във връзка с предвидени инициативи или текущи процедури при условия на равнопоставеност със Съвета?

Няма как да постигаме резултати за нашите граждани и да останем напълно свързани с техните нужди и стремежи, без да се ангажираме с последователен диалог и да подготвяме дейността си в тясна връзка с техните преки представители — с вас, членовете на Парламента. Ние заедно, Комисия и Парламент, допринасяме за по-силен Съюз. През цялата си политическа кариера съм заемала изборни длъжности на местно, национално и европейско равнище. Имам опит в парламентарното сътрудничество, междуинституционалния диалог и политическото взаимодействие. Като министър поемах инициативата и насърчавах честния и прагматичен диалог с парламента в моята страна. Това беше принципът, който ме водеше извън формалните задължения.

Ако бъде одобрена, като изпълнителен заместник-председател се ангажирам с политическата отговорност пред Парламента за дейностите в моя портфейл, без това да засяга принципа на колегиалност. Поемам ангажимент да установя специални отношения между Европейския парламент и Комисията, както и равнопоставено отношение към Европейския парламент и Съвета при обмена на информация с институциите, както е предвидено в Рамковото споразумение между Европейския парламент и Комисията от 2010 г.

Съвместната работа с Европейския парламент е от основно значение за мен и ще допринесе за укрепване на отношенията между Комисията и Парламента както на равнището на колегиума, така и в областите от моя портфейл. Поемам ангажимент да информирам надлежно Парламента за своите действия и тези на поверените ми служби. Искам да работя с Парламента и за осъществяването на нашия европейски проект и за взаимодействие с гражданите: съвместната ни работа за поставяне на по-силно ударение върху начина, по който нашите политики и закони се прилагат на практика на национално равнище, може да покаже как работим, за да могат гражданите и предприятията да имат полза от ЕС.

Прозрачността е от решаващо значение за правилното вземане на решения. Вярвам, че редовното присъствие в основните комисии, с които ще работя, ще вдъхнови изграждането на култура на доверие, прозрачност и колегиалност, която е от решаващо значение за съвместната ни работа, за да си взаимодействаме с Парламента на всички етапи от процеса на изготвяне на политиките. За да присъствам на пленарните разисквания, в комисиите и на тристранните срещи, ще организирам структурирани диалози

с компетентните парламентарни комисии, за да очертаем пътя напред за всички резолюции по член 225 от ДФЕС, приети от Парламента, в които се призовава за законодателни предложения.

Вярвам, че парламентарният контрол и парламентарните инициативи трябва да се основават на диалог с Комисията. Като имам предвид принципите на колегиалност и равенство, вярвам, че изпълнителните заместник-председатели носят особена отговорност по отношение на диалога с Парламента.

Моята цел е да изградим отношения, основани на откритост, прозрачност, взаимно доверие, ефикасност, постоянен диалог, редовно докладване и обмен на информация. Става въпрос да се даде възможност на Парламента да упражнява ефективно своя демократичен контрол, но и да се изгради консенсус относно мерките на политиката. Ще гарантирам прозрачността и обмена на информация с Парламента, особено преди големи събития и на ключови етапи от международни преговори. Като изпълнителен заместник-председател вярвам, че нося особена отговорност и трябва да участвам в пленарните заседания и в разискванията в комисиите. Ще бъда на разположение за двустранни срещи и преки контакти с членовете на Европейския парламент.

Поемам ангажимента да работя в тясно сътрудничество с Европейския парламент въз основа на Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 2016 г. и Рамковото споразумение от 2010 г. и да участвам в рамките на колегиума в преразглеждането на Рамковото споразумение с цел укрепване на съвместната политическа отговорност, диалога, обмена на информация и прозрачността.

Въпроси от комисията по заетост и социални въпроси

3. Парламентът е загрижен относно разпокъсаността на социалната политика и политиката по заетостта и включването им в множество портфейли на кандидати за членове на Комисията, както и относно липсата на социално измерение и измерение, свързано със заетостта, в названието на длъжността на кандидата за изпълнителен заместник-председател Роксана Мънзату. По какъв начин кандидатът за заместник-председател възнамерява да гарантира, че тази разпокъсаност не накърнява прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права (ЕССП)? По какъв начин ще си сътрудничи с другите членове на Комисията, за да бъдат постигнати тези цели? Също така бихте ли се съгласили да промените названието на длъжността си на „изпълнителен заместник-председател по въпросите на качествените работни места, социалните права, уменията и образованието“ и да предприемете необходимите мерки за консолидиране на социалните политики и политиките по заетостта и за гарантиране на ефикасни структури и надзор?

Вярвам, че е голяма крачка напред за социална Европа в колегиума на членовете на Комисията да има изпълнителен заместник-председател по въпросите на хората, уменията и подготовката, отговорен за портфейла за уменията и образованието, качествените работни места и социалните права. Гордея се с тази роля и ще бъда изключително признателна, ако бъда одобрена. В качеството си на изпълнителен заместник-председател, ако бъда одобрена, ще се застъпвам за интегрирането на нашите социални цели и цели на пазара на труда в цялата работа на Комисията. Това е задължително условие, за да се гарантира конкурентната социална пазарна икономика, която ще осигури нашето благоденствие. То е и от ключово значение за нашата демокрация, за здравето на нашето общество, като същевременно се напредва с екологичния и цифровия преход.

В стремежа към все по-крепка социална Европа Европейският стълб на социалните права е нашият ориентир за силни политики в областта на заетостта и социални политики в ЕС. Инициативите в първия план за действие спадаха към отговорностите на широк кръг от портфейли на комисари и служби на Комисията: политиките в областта на заетостта, уменията и социалните политики са от голямо значение в различни области на политиката и са абсолютно необходими, за да се разгърне пълният им потенциал. Ще гарантирам, че целите на Европейския стълб на социалните права са отразени във всички области на политиката.

Ако бъда одобрена, ще осигуря амбициозен нов план за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права, както е обявено в политическите насоки. Укрепването на социална Европа и превръщането на принципите на стълба в реалност в живота на хората не е тясна мисия. Аз, разбира се, ще работя с другите изпълнителни заместник-председатели и с членовете на Комисията, чиято работа съм натоварена да насочвам, но също така и отвъд този кръг. Един амбициозен и успешен план за действие ще изисква сътрудничество с целия колегиум, като например: относно жилищното настаняване с члена на

Комисията по въпросите на енергетиката и жилищното настаняване, относно равенството с комисаря по въпросите на равенството, относно средствата от фондовете с изпълнителния заместник-председател по въпросите на сближаването и реформите и с члена на Комисията по въпросите на бюджета, относно координацията на икономическите политики и европейския семестър с члена на Комисията по въпросите на икономиката и производителността, относно промишлеността и вътрешния пазар с изпълнителния заместник-председател по въпросите на просперитета и промишлената стратегия, както и относно справедливия климатичен преход с изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентен преход и с члена на Комисията по въпросите на климата, нулеви нетни емисии и чист растеж, да спомена само няколко. Стълбът трябва да се прилага на място — изпълнението не може да бъде оставено за после и аз ще използвам всички налични възможности за работа с Европейския парламент, но също така и с държавите членки и социалните партньори, и ще отдам приоритет на превръщането в реалност на ангажиментите в областта на основните права, уменията, заетостта и борбата с бедността в съответствие с всичките 20 принципа.

Разбирам защо някои биха предпочели различна формулировка на названието на длъжността ми. За мен по-силни чувства предизвиква наличието на портфейл, който поставя на преден план и в центъра „хората“. Това със сигурност е замисълът с европейския проект: крайната ни цел е да служим на хората на ЕС, независимо от различните им националности, обстоятелства и гледни точки, както и да работим в техен интерес. Всеки има свой собствен потенциал и собствени нужди — това е същината на работата, която трябва да извършим. Без значение какво е названието на длъжността ми, решимостта ми да работя за качествени работни места, социални права, умения и образование и като цяло за хората в Европа е ясна. Ако бъда одобрена за изпълнителен заместник-председател, ще използвам всички налични инструменти за постигане на амбициозните социални цели на настоящия мандат.

4. Като използвате за основа Декларацията от Ла Юлп, кои законодателни инициативи се ангажирате да представите в новия план за действие относно ЕСПП, например цифровизация на работното място, жилищно настаняване и колективно договаряне, за да постигнете целите за 2030 г.? Какви конкретни мерки и действия ще предложите за преодоляване на критичния недостиг на умения и работна ръка на европейските пазари на труда и за създаване на добри възможности във всички региони на Европа? Как ще гарантирате, че всички работници, особено нискоквалифицираните работници, могат да се възползват от съюза на уменията и могат да се ползват от правото на обучение, както и от равен достъп до програми за повишаване на квалификацията и преквалификация, особено с оглед на екологичния и цифровия преход?

Какви конкретни мерки и действия ще предложите за улесняване на трудовата мобилност, като се гарантира силен и разполагащ с правомощия Европейски орган по труда (EOT) и по-нататъшно модернизиране, опростяване и цифровизация на координацията на системите за социална сигурност, както е посочено в писмото за определяне на Вашия ресор?

Освен това какви нови и преразгледани пределно допустими стойности на професионална експозиция на опасни вещества планирате да предложите съгласно законодателството на ЕС в областта на здравословните и безопасни условия на труд, като се гарантират еднакви условия на конкуренция за предприятията?

Европейският стълб на социалните права е точният компас, който ни насочва в трайните ни усилия за изграждане на социално справедлива и устойчива Европа. Нашите социални стандарти са важно измерение на модела на социалната пазарна икономика и са от основно значение за нашата конкурентоспособност в дългосрочен план. Ако бъда одобрена, ще стартирам през 2025 г. нов план за действие относно прилагането на Европейския стълб на социалните права за укрепване на настоящите политики и въвеждане на нови инициативи. Искам да засилим нашата динамика, за да постигнем поне водещите цели на ЕС за 2030 г. в областта на заетостта (равнище на заетост от 78 %, намаляване най-малко наполовина на разликата в заетостта между половете), уменията (най-малко 60 % от европейците да участват годишно в обучение и насърчаване на достъпа до основни цифрови умения за най-малко 80 % от хората на възраст 16—74 години) и намаляването на бедността (намаляване на броя на хората, живеещи в бедност или социално изключване, с най-малко 15 милиона в сравнение с данните за 2019 г., включително 5 милиона деца). Но искам също така да проуча по-подробно как да осигуряваме не само заетост, но и качествени работни места. В плана за действие ще бъдат обявени законодателни и незаконодателни мерки, за да се гарантира постигането на нашите социални амбиции.

Искам качествените работни места да бъдат нашата нова парадигма, която ще ни позволи да използваме пълноценно възможностите, които новите технологии и цифровите екосистеми създават за иновациите, повишената производителност и конкурентоспособността. Ще продължа работата във връзка с правото на откъсване от работната среда и работа от разстояние, в която намира отражение специалният ни интерес по отношение на правата на работниците в цифровата ера. Това, което представлява право офлайн, следва да бъде смятано и за право онлайн. Ще продължим също така да събираме доказателства за нова инициатива относно алгоритмичното управление, включваща принципа „човешки контрол“ в сферата на труда. Ще дам пълната си подкрепа за засилването на социалния диалог и колективното договаряне въз основа на Директивата относно минималната работна заплата и Препоръката на Съвета от 2023 г. относно социалния диалог. В това отношение ще започна, като в началото на 2025 г. предложа в сътрудничество с европейските профсъюзи и работодатели нов пакт за европейски социален диалог. Колективното договаряне и социалният диалог всъщност са от съществено значение за гъвкавото и приобщаващо адаптиране към предстоящите предизвикателства на европейските пазари на труда, свързани с трите прехода: екологичния, цифровия и демографския. Правото на работниците и техните представители на информиране, консултиране и участие е от ключово значение, за да им се даде възможност да играят активна роля в предвиждането и управлението на цифровия и екологичния преход.

Що се отнася до жилищното настаняване, ще подкрепям работата на комисаря по въпросите на енергетиката и жилищното настаняване, който направлява европейския план за жилища на достъпни цени, като гарантирам, че този план съдържа солиден социален компонент, който отговаря на нуждите на най-уязвимите, включително на бездомните, при които принципът „жилищно настаняване на първо място“ е оптималният подход.

За да се справи с недостига на работна ръка и умения, Комисията вече предложи различни ключови инициативи, по-специално Плана за действие относно недостига на работна ръка и умения, в който се подчертават особеностите на регионите. Както се изтъква в плана за действие на Европейския съюз за социалните права, достойните условия на труд са от жизненоважно значение за привличането и задържането на работниците, а силното колективно договаряне, адекватното и справедливо заплащане, подкрепата за приобщаващия растеж и предотвратяването на бедността сред работещите са от съществено значение и за справяне с недостига на работна ръка в ЕС. Научихме това по време на кризата с пандемията, особено в сектора на грижите. По тази причина ще работя за създаването на съгласувана рамка за справяне с предизвикателствата, свързани с работната сила в областта на дългосрочните грижи, не само с цел да се улесни признаването на уменията и квалификацията, но и да се подобрят условията на труд.

Развитието на Съюз на уменията ще бъде в основата на нашия подход: да се преодолее недостигът на работна ръка и умения и да се разгърне потенциалът на отделните хора. Уменията са също така абсолютно необходими, за да се справим — индивидуално и колективно — с предизвикателствата на промяната и да превърнем екологичния и цифровия преход в социално справедлив преход. Уменията са социално право; право, от което всеки следва да се ползва непрестанно от детството до старостта. Целта ще бъде всеки да получи образованието и обучението, от които се нуждае на всеки етап от трудовия живот, за да бъде гъвкав в днешния непрекъснато променящ се свят, а след това да се гарантира, че тези умения могат да бъдат реализирани на пазара на труда в целия ЕС, като се отговори едновременно на стремежите на хората с умения и нуждите на работодателите. Ще подготвя амбициозна инициатива за преносимост на уменията, за да се гарантира, че уменията „пътуват“ и се признават при мобилност на пазара на труда.

В основата на нашия Съюз на умения са политиките и инвестициите в основни умения, подпомагането на учителите и насочването на работата ни към ключови потребности, като например в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ). Това ще бъде подкрепено от засилена работа в областта на цифровото образование и обучение. Също така ще предложа амбициозни и целенасочени мерки за насърчаване на професионалното образование и обучение (ПОО) с европейска добавена стойност, като черпя вдъхновение от случващото се във висшето образование в Европа. За да бъдат приобщаващи, доставчиците на образование и обучение следва също така да предлагат нови възможности за учене, включително цифрови. Трябва да използваме ИИ и основани на данни обратна информация и насоки, както и целенасочени мерки, които дават гласък на предоставянето на цифрови умения. Нуждаем се от гъвкави учебни пътеки, както и ориентирано към умения и компетентности, интердисциплинарно, междуклтурно и трансгранично обучение. За да постигнем целта за 2030 г. по отношение на уменията, ще проуча начини за по-нататъшно укрепване на индивидуалните сметки за обучение (ИСО). Като дават възможност на всички да преминат обучение, ИСО на практика превръщат правото на обучение в реалност, и аз ще работя с държавите членки за постигане на напредък в прилагането на ИСО, по-специално чрез подкрепа за обмяна на знания. Друг ключов елемент са микроудостоверенията, които подпомагат развитието на умения

и пригодността за заетост, като удостоверяват учебните резултати от краткосрочен учебен опит, което е от голямо значение за екологичния, цифровия и социалния преход.

Качествените работни места означават също така справедлива трудова мобилност. Първо, трябва да приключим недовършената работа: ще работя усилено с Парламента и Съвета, за да помогна за постигането на споразумение относно преразглеждането на регламентите за координация на системите за социална сигурност. Наясно съм със сложността на това досие и съм готова да предложа новаторски подходи въз основа на постигнатия до момента напредък.

Второ, Комисията приключва понастоящем оценката на Европейския орган по труда. Въз основа на констатациите от оценката и като се вземе предвид приносът, съдържащ се в резолюцията на Парламента, ще се съсредоточа допълнително върху начините за укрепване на работата на Европейския орган по труда. Трето, ще представя всеобхватна визия за цифровизацията на услугите, включително за улесняване на декларациите на командированите работници. Това ще се основава на двата пилотни проекта за Европейския паспорт за социална сигурност, които се очаква да представят своите резултати през втората половина на 2025 г.

Ще работя също с други комисари за изпълнение на ангажимента в политическите насоки за разработване на правила за признаване на квалификациите на граждани на трети държави, опростяване на процедурите и премахване на ненужните пречки. Тези действия ще се добавят към инициативи като „Резерв на ЕС от таланти“ и „Партньорства в подкрепа на талантите“, за да се демонстрира, че ЕС е готов да приема таланти и може да привлича хора с подходящи умения, за да се отговори на нуждите на пазара на труда в ЕС.

Що се отнася до новите и преразгледани гранични стойности на професионална експозиция на опасни вещества, Комисията намали сроковете за определяне на стойности на равнището на ЕС, но искам да бъдем по-бързи. Ще разгледам задълбочено този въпрос, тъй като нашите работници се нуждаят от допълнителна защита от експозиция на опасни химикали, а дружествата се нуждаят от еднакви условия на конкуренция. В Стратегическата рамка на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд за периода 2021—2027 г. се определят веществата, които ще бъдат в центъра на вниманието в близко бъдеще, и аз съм решена да доведе докрай тази дейност и да защита работниците, изложени на риск. Това се отнася и до предотвратяването на смъртни случаи и злополуки на работното място във всички аспекти, включително психосоциалните и мускулно-скелетните рискове. В това отношение искам да препотвърдя подхода „нулева смъртност“, насочен към предотвратяване на смъртни случаи, свързани с работата, и ще действам за насърчаване на превенцията по отношение на специфични опасности, произтичащи от изменението на климата, като топлинен стрес или тежки метеорологични явления, както и за по-добро включване на психосоциалните рискове, например свързаните с цифровия преход. Голяма част от тази работа е свързана със силните амбиции на новата Комисия за защита на психичното здраве на европейците.

И накрая, но не на последно място, ще бъда силен поддръжник на социалното измерение на европейския семестър в рамките на интегриран подход между икономическите и социалните политики. Ще работя за по-нататъшното интегриране на рамката за социална конвергенция в семестъра. Работата ми ще се съсредоточи и върху социалните инвестиции и реформи, включително чрез подобряване на инструментите за мониторинг и оценка, като например оценката на въздействието върху разпределението, за да се измери икономическата и социалната възвръщаемост на инвестициите и реформите. Тези инструменти ще бъдат от съществено значение за устойчивостта на всички европейски политики.

5. Около 95 милиона души в Съюза живеят в риск от бедност и социално изключване, включително 19 милиона деца. Дори 11% от работещите са изложени на този риск. Какви конкретни законодателни инициативи ще предложите в контекста на първата по рода си стратегия на ЕС за борба с бедността, обявена от новоизбрания председател на Комисията Урсула фон дер Лайен? Каква роля ще изпълняват европейският семестър и Европейската гаранция за децата в рамките на тази стратегия, за да се гарантира постигането на напредък в изпълнението на целта на плана за действие на ЕСПП за намаляване на бедността? Как ще гарантирате, че следващата Многогодишна финансова рамка (МФР) прави повече за изкореняване на бедността и социалното изключване? Освен препоръката на Съвета, какви конкретни последващи мерки ще предприемете във връзка с призивите на Европейския парламент за гарантиране на адекватността и увеличаване на обхвата и използването на схемите за минимален доход?

Ще представите ли директива относно адекватен минимален доход, за да се гарантира реинтеграцията на лицата, които отсъстват от пазара на труда, като същевременно се зачитат принципът на субсидиарност и особеностите на националните системи за социална закрила?

В политическите си насоки новоизбраният председател Фон дер Лайен подчерта, че европейският начин на живот зависи от защитата и възможностите, които нашият социален модел и нашата социална пазарна икономика предоставят. Ако бъде одобрена за изпълнителен заместник-председател, ще разработя стратегията на ЕС за борба с бедността, която ще бъде ефективна в подпомагането на хората в най-неравностойно положение в нашето общество и в преодоляването на социалните неравенства. Равнището и новите видове на бедност и социално изключване в Европа остават неприемливи за мен. А детската бедност няма място в нашето проспериращо общество. Ако искаме да успеем в изграждането на по-конкурентоспособен Съюз, основан на устойчива, екологосъобразна икономика, разчитащ на новите технологии, издръжлив на кризи и политически стабилен, тогава наш неотклонен ориентир трябва да бъде воденето на борба с бедността чрез всяко решение и политика, които въвеждаме.

Нашата стратегия на ЕС за борба с бедността следва да даде нов тласък на равнището на ЕС за намаляване на бедността и социалното изключване. Отправната точка трябва да бъдат първопричините за бедността, като неравенството и социалната несправедливост, ниските доходи, слабата връзка с пазара на труда, пропуските в достъпа до социални и основни услуги, ценовата достъпност.

Разбира се ангажиментът на държавите членки да действат решително ще бъде от ключово значение за изпълнението на стратегията. От срещата на върха в Порто през 2021 г. насам имаме ясна цел, която да постигнем до 2030 г. По-конкретно трябва да се стремим, по отношение на политиките за социално приобщаване и социална закрила, да намалим броя на хората, живеещи в бедност или социално изключване, с поне 15 милиона души (в сравнение с данните от 2019 г.), включително с 5 милиона деца. Трябва също така да обърнем специално внимание на прекъсването на поколенческия цикъл на бедността, както и на насърчаването на социалната мобилност. Това ще изисква допълнителни значителни усилия — около половината от държавите членки претърпяха значително увеличение на броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване през 2023 г., което затруднява постигането на целта за 2030 г.

Ще се стремя да гарантирам, че на хората, които могат да работят, се помага да получат качествена работа като начин за излизане от бедността. Бедността засяга хората от всички възрасти, като се започне от детството до активната възраст и се стигне до бедността в напреднала възраст. Рискът от бедност и социално изключване е по-висок при жените. Социалното изключване често е свързано с дискриминация и структурно неравенство в обществото. Ще интегрирам работата по стратегията и ще се занимавам с нея заедно с работата ни по Съюз на равенство.

През 2023 г. над една пета от населението на ЕС, живеещо в домакинства с деца на издръжка, е било изложено на риск от бедност или социално изключване. В стратегията ще разгледам грижите и начините за подобряване на достъпа до качествени грижи на приемливи цени за семействата и качествени работни места за работната сила в областта на грижите.

Нашият подход към бедността следва също така да бъде всеобхватен и да включва не само политиките в областта на заетостта и социалните политики, а и политиките в областта на образованието и обучението, здравеопазването, жилищното настаняване, данъчното облагане, транспорта, енергетиката, храните и климата. Като работя и с колегите си, ще подкрепям изпълнението на Социалния фонд за климата с цел справяне с бедността, свързана с енергетиката и транспорта.

В съответствие с Договорите основната отговорност за справяне с бедността и изключването се носи от държавите членки. В Договорите обаче ясно се посочва и целта на Съюза да насърчава мира, ценностите си и благоденствието на своите граждани, както и че Съюзът се бори срещу социалното изключване и дискриминацията и насърчава социалната справедливост и закрила, равенството между жените и мъжете, солидарността между поколенията и защитата на правата на детето.

Европейският семестър ще играе решаваща роля в наблюдението и координирането на националните политики за борба със социалното изключване и неравенствата. Ако бъде одобрена за изпълнителен заместник-председател, ще допринеса за европейския семестър по отношение на социалните политики, политиките в областта на образованието и заетостта и ще се ангажирам да запазим силното му социално измерение. Въз основа на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), който подкрепя прилагането на Европейския стълб на социалните права и има за цел да намали бедността и социалното изключване, както

и на новия Социален фонд за климата, ще работя с други членове на Комисията за разработването на цялостни отговори на политиката и финансирането. Работата, която трябва да се ръководи от комисаря по въпросите на енергетиката и жилищното настаняване по европейския план за жилища на достъпни цени и плана за действие за достъпни цени на енергията, е от особено значение, за да се гарантира, че тези планове съдържат солиден социален компонент, който отговаря на нуждите на най-уязвимите, включително на бездомните.

Що се отнася до публичното финансиране и публичните инвестиции, приоритетът ще бъде да се гарантира използването на ресурсите, които са налични благодарение на NextGenerationEU и настоящия бюджет. Политиката на сближаване, включително Европейският социален фонд плюс, е важна подкрепа за мерките за борба с бедността и изключването.

Новият социален фонд за климата ще бъде силен инструмент за справяне с енергийната и транспортната бедност и ще допринесе за постигането на целите по отношение на бедността, заложили в плана за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права. Предвид неговите цели е наложително програмирането на фонда, извършено от държавите членки, да се съсредоточи върху социалното въздействие върху уязвимите групи, засегнати от СТЕ2. Ще работя заедно с другите членове на Комисията, за да гарантирам целенасочено и ефективно програмиране на Социалния фонд за климата в подкрепа на уязвимите домакинства, микропредприятия и ползватели на транспорт чрез временно пряко подпомагане на доходите и чрез мерки и инвестиции, предназначени за повишаване на енергийната ефективност на сградите, декарбонизация на тяхното отопление и охлаждане, както и за предоставяне на по-добър достъп до мобилност и транспорт с нулеви и ниски емисии.

Заедно с моите колеги комисари ще гарантирам, че прилагането на фонда насърчава структурните промени, необходими за гарантиране на честен и справедлив преход, съпътстващ изпълнението на СТЕ2. Както е предвидено в регламента, плановите — включително ключовите етапи и целите — ще бъдат оценявани въз основа на този критерий. Социалния фонд за климата ще предоставя временно пряко подпомагане на доходите, като по този начин ще допринесе за намаляване на бедността за най-уязвимите домакинства.

В перспектива следващата многогодишна финансова рамка е възможност разходите ни да станат целенасочени, по-опростени и с по-голямо въздействие чрез свързване на инвестициите с реформи, така че да се помогне за справяне с предизвикателствата в области като образованието, уменията и борбата с бедността. Както инвестициите, така и реформите следва да бъдат приведени в съответствие с целите и приоритетите на ЕС, за да се съсредоточат върху области, в които действията на ЕС са най-необходими и могат да имат максимално въздействие.

Европейската гаранция за децата е всеобхватна и силна инициатива и държавите членки демонстрираха своя ангажимент за нейното прилагане. За мен постигането на резултати по нея, както и нейното укрепване ще бъдат приоритет. Трябва да увеличим усилията си за постигане на резултати, по-специално за преодоляване на различията в достъпа до услуги между децата в бедност и техните връстници. Във връзка с това ще работя за укрепване на гаранцията и ще предоставя на държавите членки допълнителни насоки за справяне с детската бедност, по-специално след доклада на Комисията от 2026 г. до Съвета относно постигнатия напредък.

Ако се прилага правилно от държавите членки, препоръката на Съвета относно минималния доход има потенциала значително да подобри адекватността на схемите за минимален доход до 2030 г. и да доближи повече хора до пазара на труда. Поради това акцентът следва да се постави на първо място върху изпълнението на препоръката — силен хоризонтален приоритет на новата Комисия. Ще предоставяме подкрепа на държавите членки, като насърчаваме основаното на факти създаване на политики, ученето един от друг и обмена на добри практики чрез Комитета за социална закрила. През 2025 г. Комисията и Комитетът за социална закрила ще изготвят съвместен доклад за оценка на напредъка по изпълнението на препоръката. Що се отнася до бедността сред работещите, ще работим усилено за прилагането на Директивата относно адекватните минимални работни заплати, която е основният инструмент, за да се гарантира, че навлизането на пазара на труда ефективно извежда хората от бедността.

Въпроси от комисията по култура и образование

6. Какво предвиждате за бъдещето на образователната политика на ЕС, освен укрепване на човешкия капитал на Европа, за да се осигури ефективно и подходящо обучение, което развива знания, умения,

ценности и компетентности, съответстващи на цялостна визия за образованието и допринасящи за по-добре подготвени и устойчиви бъдещи поколения? В контекста на извършваните в момента европейски екологичен преход и чиста промишлена трансформация, по какъв начин ще разработвате активно стратегии за справяне с предизвикателствата, свързани с достъпа до образование, основни умения, цифрови умения, образование в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и на науките, технологиите, инженерството, изкуствата и математиката (НТИИМ) и европейско гражданско образование?

Всички знаем, че образованието овластява хората. Ето защо моето виждане е, че едно силно европейско пространство за образование е средство за овластяването на Европа. Моята визия за бъдещето на образователната политика на ЕС е дълбоко вкоренена в основните ценности — свобода, демокрация, социална справедливост и споделен просперитет. Европейското пространство за образование, като общо пространство за висококачествено учене, достъпно за всички, е движещата сила зад общата цел за качествено образование, гъвкаво развитие на уменията и приобщаване. Това са три основни съставки, за да се гарантира, че бъдещите ни поколения са не само добре подготвени, но и устойчиви на стресения и предизвикателства. И, разбира се, едно силно европейско пространство за образование полага основите на нашия бъдещ Съюз на уменията.

Нашата политика на ЕС в областта на образованието подкрепя държавите членки, но при това е свързана с подготовката на хората за работната сила и същевременно с подготовката им за живота, като така се създава общество, което цени критичното мислене, творчеството и сътрудничеството. Цифровата и медийната грамотност, многоезичието и комуникационните умения са от съществено значение, за да могат гражданите да се ориентират в сложността на глобализирания свят. Нуждаем се от тясно сътрудничество между родителите, училищата, общностите, доставчиците на формално и неформално образование. Образованието не следва да се ограничава до традиционните класни стаи, а следва да надхвърля и отразява непрекъснатата взаимосвързаност между хората и съответната им човешка и културна среда.

Нашият свят се променя бързо. Трябва да създадем Съюз на уменията, който ефективно стимулира културата и нагласата за учене през целия живот — в училище, на работното място и в обществото. За тази цел е от съществено значение да се постигне съгласие за нов начин на определяне и оценка на инвестициите в хората — от раждането до старостта. Инвестициите в образованието, например на децата, изложени на риск от бедност, имат несравнимо висока средносрочна и дългосрочна икономическа и обществена възвръщаемост. Необходими са амбициозни мерки за признаване на всички форми на образование и обучение. Основните принципи са опростяването и цифровизацията. В крайна сметка се цели това всеки човек, независимо от своя произход или изходна позиция, да разполага с необходимите умения за изграждане на стабилна професионална кариера и също така да е устойчив и гъвкав, когато е изправен пред възможности за промяна в кариерата и предизвикателства. От основно значение за нашия успех ще бъдат нашите политики за подкрепа на учителите и обучителите — техните условия на труд, тяхната подготовка, ресурси и перспективи за професионално развитие.

Ако бъде одобрена, ще се стремя да гарантирам, че всяко дете, независимо от социално-икономическия произход, има достъп до висококачествено образование и възможност да достигне пълния си потенциал. Идеите и препоръките в препоръките на Съвета от 2022 г. относно „Пътища към успеха в училище“ и относно образованието и грижите в ранна детска възраст представляват ценна отправна точка.

Резултатите от PISA за 2022 г. бият тревога, за която не можем да останем глухи. Нуждаем се от решителни действия. Ако бъде одобрена, ще изготвя, като част от Съюза на уменията, план за действие относно основните умения, който да спомогне да се противодейства на тревожния спад в резултатите на 15-годишните в областта на грамотността, математиката и науките, както и на недостатъчните цифрови умения. Той ще се съсредоточи върху подобряването на преподаването и ученето, подпомагането на учителите и насърчаването на ефективна благоприятна среда за успех на учениците. Този всеобхватен подход ще наблегне не само на академичните постижения, но и на ролята на благосъстоянието и социално-емоционалните умения за подобряване на образователните резултати.

Друга възможна инициатива в рамките на Съюза на уменията би била Стратегическият план за образование в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ), за да се даде възможност на Европа да подобри перспективите в образованието в областта на НТИМ. По този начин не само ще се преодолее недостигът на квалифицирани учители в областта на НТИМ, но и ще се гарантира по-голям дял на момичета и жени, които се стремят към кариера в областта на НТИМ. Академиите за умения вече предоставиха много важен принос за разработването на учебните програми, като позволиха

на много сектори на НТИМ да обучават хора в съответствие с нуждите на отрасъла. На тази основа европейските дипломи ще дадат допълнителен импулс на разработването и признаването на транснационални програми в областта на НТИМ. Можем също така да интегрираме изкуствата, хуманитарните и социалните науки в тези инициативи, за да се гарантира, че ученето отчита реалните предизвикателства пред вкарването в употреба на тези умения в съответствие с нашите ценности и социални потребности.

Като цяло работата по европейската диплома ще трябва да продължи с решителност, като се работи с държавите членки и със сектора на висшето образование.

Модерната образователна система трябва да включва и пълна цифрова трансформация. Цифровата ера предоставя както възможности, така и предизвикателства и е задължително всички граждани да бъдат цифрово грамотни. ЕС трябва да увеличи усилията си за осигуряване на цифрови умения на всяко ниво — от ранна детска възраст до учене през целия живот, като интегрира цифровите компетентности в основните учебни програми. Планът за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г. създаде солидна рамка, но трябва да ускорим реформите, за да постигнем целите на цифровото десетилетие. По пътя ни напред ЕС трябва да обърне внимание на ключови области, като училищната свързаност, цифровите инструменти в класната стая, както и задълбочените цифрови умения в области като ИИ, програмирането и киберсигурността. В рамките на Съюза на уменията възнамерявам да осигуря цялостен преглед на плана за действие в областта на цифровото образование.

Образованието в областта на устойчивостта е ключът към екологосъобразно и устойчиво бъдеще в Европа. Трябва да се възползваме максимално от основни инструменти, като Европейската рамка за компетентност в областта на устойчивостта (GreenComp). Аспектите на екологизирането биха могли също да бъдат подкрепени чрез работата на академиите за учители и интегрирани в контекста на ученето през целия живот и индивидуалните сметки за обучение.

Стратегически стълб на Съюза на уменията трябва да бъде засилването на професионалното образование и обучение (ПОО) с неговите ключови пътища към заетост и тясна връзка с уменията, от които се нуждаят предприятията. Ако бъде одобрена, ще изготвя Европейска стратегия за професионално образование и обучение. Моята цел е не само да се увеличи броят на хората с дипломи от ПОО, но и да се повиши качеството, признаването и европейското измерение на този ценен вид образование, като по този начин се предоставят повече възможности на завършилите ПОО. Нашият силен пакет от фондове на ЕС, пряко управлявани или при споделено управление, играе решаваща роля за повишаването на квалификацията и преквалификацията на работниците, като ще работя заедно с колегите си комисари за по-добро насочване на инвестициите ни към стратегически сектори, които също така предоставят ценни възможности за младите хора.

Искам да бъдем по-ефективни в преподаването на нашите по-млади поколения относно Европа, нейните ценности, история, обща идентичност, изградена върху единство в многообразието. Укрепването на демократичните ценности и демократичното участие, насърчаването на европейската идентичност и активното гражданство са в основата на всички водещи програми, включително „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност. Учителите играят централна роля по отношение на осведомеността за европейските ценности, както и нейното укрепване. Ако бъде назначена, ще работя заедно с държавите членки за по-нататъшно засилване на европейското измерение на преподаването. Ако бъде одобрена, искам да създам връзки с работата по Щита за демокрацията, която ще се ръководи от комисаря по въпросите на демокрацията, правосъдието и принципите на правовата държава.

Образованието е обединяваща сила и основен елемент на всички добре функциониращи демокрации. Програмата „Еразъм+“ обединява млади хора от всички краища на Европа и аз ще я развия допълнително. Да се направи мобилността по програма „Еразъм+“ още по-приобщаваща, особено като се гарантира, че най-нуждаещите се и уязвимите лица също могат да се възползват от програмата, е от съществено значение за консолидирането и задълбочаването на европейската идентичност сред поколенията и нациите. От ключово значение ще бъде да се подобри опитът от мобилността на студентите, като се използва цифровизацията, за да стане посоченият опит още по-стойностен.

7. Какъв е Вашият план за бъдещето на европейското пространство за образование (ЕПО), което трябва да бъде завършено до 2025 г., във връзка с признаването и трансграничната преносимост на квалификациите, степените и сертифицирането във всички области на образованието, провеждано формално, самостоятелно и неформално? По-специално как възнамерявате да се справите с

неотложните въпроси, засягащи целия ЕС, например липсата на учители, тяхното обучение и несигурното професионално положение?

Европейското пространство за образование (ЕПО) е стратегия, чиято цел е качествено образование, обучение и учене през целия живот да станат достъпни за всички в целия ЕС в съответствие с първия принцип на Европейския стълб на социалните права. Този ангажимент за приобщаване и високи постижения в образованието и обучението е от съществено значение, за да се гарантира, че всеки европейец разполага с необходимите умения, признати и в чужбина, за да преуспява в обществото и на пазара на труда и за да се превърне Съюзът на уменията в реалност.

Ако бъде одобрена, ще работя по европейското пространство за образование с цел да се стимулира общ подход към развитието на умения, мобилността с учебна цел, качеството и приобщаването. Тази работа ще се основава на данните, получени от оценката на европейското пространство за образование, която все още е в ход.

Ключов елемент на ЕПО е признаването на квалификациите, което е от жизненоважно значение за мобилността на учащите, включително в рамките на програмата „Еразъм+“, и за движението на талантите в цяла Европа. Въпреки че рамката вече е въведена, темпът на изпълнение е неравномерен, като само половината от държавите членки са постигнали достатъчен напредък. Предложението на Комисията от март 2024 г. за препоръка на Съвета относно система за осигуряване на качество и признаване е още една важна стъпка към превръщането на автоматичното признаване в реалност за всички учащи. За да придвижи напред работата в тази област, мой приоритет ще бъде своевременното постигане на споразумение и неговото решително изпълнение.

Нова инициатива за преносимост на уменията ще ни позволи да направим по-мощно признаването на уменията и квалификациите. Тя би осигурила рамка, при която всички видове умения или квалификации, придобити в една държава или в едно дружество, могат да бъдат признати и приети в друга държава, за да служат най-добре на хората и на пазара на труда. Това ще допринесе за създаването на истинско европейско пространство, в което знанията, уменията и талантите могат да се движат свободно.

Освен това трябва да разширим признаването на удостоверенията, по-специално чрез препоръката на Съвета от 2022 г. относно микроудостоверенията. Тези кратки, гъвкави възможности за учене са от ключово значение за повишаването на квалификацията и преквалификацията на работната сила в Европа, като така правят образованието по-приспособимо към нуждите на нашата развиваща се икономика. Също така ще подкрепям силно неформалното и информалното учене и ще насърчавам неговото валидиране, включително чрез младежка работа, както и ще предложа ориентирани към учащите, основани на участието и иновативни форми на образование и обучение, които също така подкрепят ученето за активно гражданско участие. Нетолкова формалната учебна среда, като например младежката работа, спортните клубове или културните дейности, може да допринесе за по-приобщаващо образование. Ако бъде одобрена, ще се стремя и към по-силен акцент върху измерението на ученето и уменията в тези политики в сътрудничество с комисаря по въпросите на справедливостта между поколенията, младежта, културата и спорта.

Понастоящем 24 държави членки изпитват недостиг на учители. Това означава по-малко преподаване, по-малка подкрепа и съответно загуба на образование за следващото поколение. От съществено значение както за нашата конкурентоспособност, така и за социалното ни сближаване е преподаването да бъде привлекателна кариера. Справянето с недостига на учители и техните нужди от обучение е преди всичко отговорност на държавите членки. Въпреки това ЕС може и следва да подкрепи тези съвместни усилия и да работи с държавите членки, преподавателите, социалните партньори, гражданското общество и учащите, за да помогне за справянето с тези и други трайни предизвикателства в нашите образователни системи. За тази цел, ако бъде одобрена, ще предложа програма на ЕС за учителите, съсредоточена върху статута, условията на труд, обучението и перспективите за професионално развитие на учителите в целия ЕС. Ще разгледам и създаването на Европейски училищен алианс за насърчаване на по-добро трансгранично сътрудничество и мобилност между училищата в цяла Европа. Само чрез тези съвместни усилия — с ангажиране на държавите членки, преподавателите, социалните партньори, гражданското общество и учащите — можем да се справим с тези трайни предизвикателства в нашите образователни системи.

8. В ЕС се сблъскваме с реалния проблем с изтичането на мозъци в сектора на висшето образование. Как възнамерявате да се борите активно с този проблем и как възнамерявате да доразвиете „алиансите на

европейски университети“ и да работите по „европейската диплома“, за да се справите конкретно с тези предизвикателства? Освен това как възнамерявате да използвате поуките, извлечени от настоящото изпълнение на програмата „Еразъм+“, при подготовката на програмата от следващо поколение, и по-специално каква е Вашата стратегия за запазване на основните цели и приоритети на програмата, като се има предвид потенциалният бъдещ бюджетен натиск?

Европа трябва да бъде „дестинация както за образование, така и за реализация“, която привлича най-изявените таланти във всички сектори, включително във висшето образование, като също така е достатъчно конкурентоспособна, за да ги задържа в европейските икономики и общества. За тази цел е необходимо нашите университети да бъдат по-конкурентоспособни и привлекателни на световната сцена, независимо от региона, в който се намират. Дълбоко съм убедена, че Европа разполага с всичко, което е необходимо за постигането на тази амбиция, включително широко разпространени високи академични постижения. Разпокъсаността и малкият мащаб обаче често ограничават нашия истински потенциал. За да се борим с това, е необходимо университетите в цяла Европа да си сътрудничат повече и да работят заедно.

За тази цел следва да дадем тласък на европейската стратегия за университетите, която има за цел овластяването и укрепването на висшите училища в цяла Европа. Една от водещите инициативи — инициативата за европейски университети, подкрепяна в рамките на „Еразъм+“, сближава университети от всички части на Европа, включително селските райони и най-отдалечените региони, така че да си сътрудничат по-тесно. Чрез създаването на европейски междууниверситетски кампуси алиансите на европейски университети биха могли да предоставят на студентите достъп до по-богати и по-добри предложения за образование в сътрудничество с изследователските отдели и предприятията. Това позволява на студентите да развият по-широк, по-разнообразен и ориентиран към бъдещето набор от умения и компетентности, тъй като университетите обединяват своя експертен опит, знания и ресурси и по този начин съчетават допълващи се силни страни, които не са налични в отделна институция. Тези алианси са двигатели на балансираното движение на талантите и на предоставянето на студентите на уникални възможности за получаването на висококачествена диплома със заложен в нея мобилност, като съчетават обучение в няколко европейски държави. Затова трябва да предприемем тези обещаващи стъпки напред, като стимулираме повече университети да се присъединят към този подход и да покажем ползите за преподавателите, студентите и бъдещите работодатели.

Подробният план за европейска диплома, иницииран от няколко алианса на европейски университети, открива нови възможности за всички висши училища да предлагат силно търсена и общопризната образователна степен на своите студенти, включително в сектори от стратегическо значение за Европа. Ако бъде одобрена, ще продължи тази работа и ще насочи усилията си към реализирането на европейската диплома на място, заедно с държавите членки, Европейския парламент и заинтересованите страни в областта на висшето образование, с оглед на бъдещето на нашите студенти и на Европа. Възнамерявам да посветя един от диалозите си относно изпълнението на проучването на възможностите за постигане на напредък по този въпрос.

В продължение на повече от 35 години „Еразъм+“ подкрепя хората да се възползват от мобилността с учебна цел и да придобият нови компетентности и умения, като например съпричастност, увереност, отвореност, критично мислене, зачитане на многообразието и активно гражданство. Обновената и укрепена програма „Еразъм+“ ще насърчи конкурентоспособността и социалното приобщаване и ще спомогне за отстояването на нашите демократични ценности. В този контекст и ако бъде одобрена, ще използвам постиженията на програмата, за да представя убедителни аргументи за нейното следващо издание. Амбициите са високи. В доклада на Марио Драги се призовава за „Еразъм за всички“ и това беше изтъкнато и в препоръката на Съвета „Европа в движение“. Търсенето на мобилност и сътрудничество с учебна цел надхвърля това, което настоящата програма може да удовлетвори днес. Както е посочено в политическите насоки, трябва да укрепим програмата „Еразъм+“, включително за професионалното обучение. Следващата многогодишна финансова рамка е възможност да опростим нашите инвестиции в образованието, като същевременно ги направим по-въздействащи. Поради това трябва да укрепим съществуващите действия, като предложим подобрения и допълнителни опростявания, за да бъдем в крак с бързо развиващия се свят и да засилим европейското и международното сътрудничество. „Еразъм+“ е в уникална позиция да сближава европейците и да насърчава конкурентоспособността, приобщаването, демократичното участие и основните ценности на ЕС.

Въпрос от комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

9. Като се има предвид спешната необходимост от култура на подготвеност в ЕС за сблъсък с нововъзникващи заплахи, които могат да засегнат нашата сигурност и безопасността на нашето общество, как планирате да допринесете за изграждането на способностите на ЕС, да подобрите откриването на заплахи и да приведете в действие координирана реакция при кризи по бърз и ефективен начин?

С нарастването на броя и сложността на климатичните, социалните и геополитическите рискове, както и рисковете, свързани с технологичната сигурност, застрашаващи ЕС, за Съюза е задължително да разработи по-стратегически, всеобхватен и интегриран подход към управлението на кризи.

Ако бъде одобрена за изпълнителен заместник-председател, ще ръководя работата по стратегия на Съюза за готовност въз основа на доклада относно гражданската и военната подготвеност и готовност на ЕС, който ще бъде представен от бившия президент на Финландия Саули Нийнисто.

Целта е да се изгради по-силен и по-добре подготвен Съюз, изграден на основата на подход, обхващащ цялото общество, всички равнища на управление, всички опасности и междусекторния аспект на подготвеността, както и по-тясно гражданско-военно сътрудничество.

Това включва предоставяне на гражданите на необходимите умения като част от по-широката ми работа в областта на уменията и образованието. ЕС и неговите държави членки трябва да се подготвят за пълния спектър от причинени от човека или природни кризи и сътресения — от заплахи за сигурността, включително хибридни и все по-често с киберизмерение, до бедствия, предизвикани от изменението на климата и влошаването на околната среда, с тежки последици за други сектори на нашето общество, като например здравеопазването, социалните грижи и селското стопанство.

Ако бъде одобрена, ще работя в това начинание с члена на Комисията по въпросите на готовността и управлението на кризи. Като изпълнителен заместник-председател се ангажирам да помогна за обединяването на многобройните различни работни направления. Ще работя в тясно сътрудничество с всички мои колеги комисари и нашите държави — членки на ЕС, в истински дух на „Екип Европа“. Стратегията на ЕС за Съюз за готовност ще положи основите, които ще укрепят способностите на Европа за установяване и справяне с уязвимостите нагоре по веригата чрез проверки и изпитвания, а след това за предотвратяване, устояване и реагиране на кризи по добре координиран и интегриран начин.

Ние не започваме от нулата. ЕС вече е разработил важни инструменти за предотвратяване, откриване и координиране на реакцията при кризи, като например Механизма за гражданска защита на Съюза, и ще продължим да надграждаме тези инструменти. Това включва и стратегическия резерв на ЕС от способности за реагиране („rescEU“), който трябва да бъде запазен и допълнително укрепен.

Можем да използваме опита от съществуващите секторни средства и инструменти за управление на кризи, разработени в различни области и на различни равнища, включително гражданска и военна готовност, и да следваме поуките, извлечени от минали кризи — като например укрепената рамка на ЕС за здравна сигурност, създадена след пандемията от COVID-19, или работата по създаване на медицински мерки за противодействие.

В рамките на Стратегията за Съюз на сигурност ЕС е приел редица законодателни и оперативни мерки, които позволиха на ЕС да разполага с по-пълнен инструментариум да реагира на предизвикателствата в областта на сигурността, отколкото преди пет години. Комисията ще работи в тясно сътрудничество с държавите членки, за да гарантира прилагането на новото законодателство, което ще бъде от ключово значение за гарантиране на готовността за справяне със заплахи и уязвимости за сигурността.

Но готовността вече не може да бъде от изключителната компетентност на правителствата и институциите. Като се имат предвид безпрецедентната сложност и междусекторният характер на заплахите, активното участие на гражданите, домакинствата и обществените участници на местно, регионално и национално равнище ще бъде от съществено значение за укрепването на готовността на ЕС, изграждането на нови способности и привеждането в действие на координираната реакция при кризи по бърз и ефективен начин. Новите инициативи, насочени към развиване на умения и капацитет за реагиране при кризи, могат да играят важна роля, като включват социалните партньори, образователните институции и частния сектор, за да се гарантира, че всеки гражданин е подготвен.

Способността ни да реагираме на киберзаплахи, заплахи за здравето или природни бедствия е изпитание на нашата решимост и на нашата солидарност. Можем да се подготвим, като дадем възможност на хората да придобият подходящите умения, като например от здравни специалисти и екипи за спешно реагиране до експерти в областта на киберсигурността и логистични мениджъри, там, където сме изправени пред недостиг на специализирани умения. Образованието за рисковете също ще играе ключова роля, особено за уязвимите групи.

Като надграждаме и групираме съществуващия си капацитет, ще засилим нашето прогнозиране, ще подобрим системите си за ранно предупреждение и откриване и ще анализираме пропуските в способностите на ЕС в различните сектори. Пандемията от COVID-19 и войната срещу Украйна ни показаха как кризите преливат и имат верижен ефект от един сектор в друг, като се имат предвид широките кръстосани връзки и взаимозависимости, и ето защо се изискват междусекторни решения и координация, много пъти с вътрешно и външно измерение. Аз съм привърженичка на междусекторното разбиране на риска и на насърчаването на предварителен анализ на риска. Твърдо съм решена да превърна това в реалност, като бъде от полза на нашето общество и граждани.

Въпрос от комисията по правата на жените и равенството между половете

10. Какви инициативи планирате за преодоляване на разликата в заплащането, професионалното развитие и пенсиите на жените и мъжете и за преодоляване на хоризонталната сегрегация, както и за насърчаване на момичетата и жените да избират образование и професионално развитие в областта на НТИМ и за предотвратяване на дискриминацията за всички, така че Европа да може да се възползва от всички свои таланти и от целия си потенциал? Неравнопоставеността между половете е една от причините, поради които рискът от бедност или социално изключване в ЕС е по-висок при жените, отколкото при мъжете. Жените, които имат отговорности за полагане на неформални грижи за зависими роднини, рискуват да не могат да постъпят на официална работа и са изложени на най-голям риск от бедност. Как планирате да подобрите условията на труд, професионалното развитие и повишаването на квалификацията на жените в контекста на новата рамка за справяне с предизвикателствата, свързани с работната сила в областта на дългосрочните грижи? Що се отнася до първата по рода си стратегия за борба с бедността, планирана за този мандат на Комисията, как ще гарантирате, че новата стратегия ще обхване жените в най-несигурно и уязвимо положение, например бездомните жени и самотните майки?

Равенството е основна ценност на ЕС и е неизменен принцип на цялата работа, която ще извършвам на моята длъжност. Неравенството между половете е нарушение на основните права. То е и огромна икономическа пречка, която пречатства цяла Европа да реализира пълния си потенциал, с дълготрайно въздействие върху нашата конкурентоспособност и производителност.

Няколко неотдавнашни действия на ЕС вече имат преобразуващ потенциал за подобряване на живота и участието на жените в икономиката. Това включва по-специално директивите относно прозрачността на заплащането, баланса между половете в управителните съвети на дружествата, равновесието между професионалния и личния живот и адекватните минимални работни заплати. Ако бъде одобрена за изпълнителен заместник-председател, ще гарантирам правилното прилагане на тези инструменти, като работя в тясно сътрудничество със съответните си колеги в колегиума, и ще улеснявам усилията на държавите членки, когато това е необходимо.

Що се отнася до преодоляването на неравнопоставеността между половете на пазара на труда, като например разликата в заплащането на жените и мъжете, разликата в професионалното развитие, разликата в заетостта и пенсиите на жените и мъжете, ще работя в тясно сътрудничество с комисаря по въпросите на равенството при разработването на новата стратегия за равенство между половете за периода след 2025 г., включително нашите конкретни действия в тази област. Новият план за действие относно Европейския стълб на социалните права със своите принципи за равенство между половете, равни възможности и равновесие между професионалния и личния живот също ще бъде от основно значение в това отношение.

Ще работя за преодоляването на дисбаланса между половете и стереотипите, свързани с образованието и професионалното развитие. Например в рамките на инициативата „Girls Go Circular“ над 47 000 момичета в държавите — членки на ЕС, вече са обучени в областта на цифровите, предприемаческите и екологичните умения и аз ще продължа в тази посока. Освен това с „Еразъм+“ подкрепяме и проекти, които разработват начини за преодоляване на пречките, които възпрепятстват момичетата и жените да се стремят към професионално развитие в областта на ПОО в сектора на технологиите за нулеви нетни

емисии и свързаните с него области. Това е от съществено значение, тъй като много от възможностите, създадени от екологичния и цифровия преход, ще бъдат в техническите професии, традиционно доминирани от мъже, и не можем да си позволим да използваме таланта на само половината от населението.

Ако бъде одобрена, ще включва аспекта за равенство между половете в инициативите в областта на уменията и образованието, за които отговарям. Също така ще действам надлежно по отношение на хоризонталната сегрегация на пазара на труда. Това са важни фактори за разликата в заплащането на жените и мъжете. Преодоляването на неравенството между половете в образованието в областта на НТИМ ще бъде една от основните цели на стратегическия план за образование в областта на НТИМ. Подходящите методики за преподаване и учене могат да повишат мотивацията, интереса и участието на всички ученици в НТИМ, включително момичетата. Съобразената с аспектите на пола подготовка на учителите може да спомогне за преодоляване на институционалните пречки и за насърчаване на по-широк достъп до образование в областта на НТИМ. Инициативи като „Girls Go Circular“ могат да бъдат доразвити чрез специализирано обучение за преподаватели по дисциплини в областта на НТИМ, предоставяне на достъп до инструменти за преподаване и изграждане на мрежи, както и свързване на образованието и промишлеността.

Важно е да се вземат предвид предизвикателствата, свързани с равенството, включително равенството между половете, в работата по стратегията на ЕС за борба с бедността. За да се справим с положението на най-уязвимите, включително бездомните, самотните майки и хората с увреждания, трябва да се справим с първопричините за бедността. В съответствие с парадигмата за активно приобщаване възнамерявам да взема предвид фактори като недостатъчни доходи, пропуски в достъпа до пазара на труда и пропуски в достъпа до социални и основни услуги, като например енергетика и транспорт. Тези пропуски често са свързани с пола.

Действията в подкрепа на по-голямото участие на жените на пазара на труда ще допринесат и за преодоляване на разликата в пенсиите на жените и мъжете, която отразява предимно неравенството между половете по време на трудовия живот и капацитета за преразпределение на нашите социални системи. Следва също така да продължим да наблюдаваме разликите в пенсиите и да обръщаме специално внимание на структурните неравенства, дискриминацията и предубежденията, свързани с пола, в пенсиите за старост.

Грижите са в центъра на неравенството между половете и са основна част от решението.

Виждаме непропорционалната тежест от отговорностите за полагане на грижи, която оказва въздействие върху това дали и как жените могат да извършват платена работа. За да се подкрепи участието на жените на пазара на труда през целия живот, трябва да осигурим висококачествени, финансово приемливи и достъпни услуги за полагане на грижи в целия ЕС и да подобрим положението както на получателите на грижи, така и на хората, които се грижат за тях професионално или неформално. Ето защо ще продължа и ще активизирам още повече работата по изпълнението на Европейската стратегия за полагането на грижи, и по-специално на двете препоръки на Съвета относно образованието и грижите в ранна детска възраст и относно дългосрочните грижи.